

23 במרץ 2026

לכבוד
השר חיים כץ
יו"ר מועצת מקרקעי ישראל
ירושלים

דחוף!

שלום רב,

הנדון: דרישה לדחיית מועד הדיון הקבוע ליום חמישי 26.6.2026 לתיקון פרק משנה 6.5 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל, שנקבע בהתראה קצרה, באמצע מלחמה ובניגוד להתחייבות המועצה בג"ץ 64840-07-25

הריני לפנות אליך בדחיפות בבקשה לדחיית המועד הקבוע לדיון ליום חמישי הקרוב, 26.3.2026, בהצעה לתיקון פרק משנה 6.5 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל – סימן ג': מתן תמורות לתושבי הפזורה מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב המסדירים התיישבותם (להלן: **ההצעה לתיקון**). קביעת הדיון בהתראה כה קצרה למתווה תמורות מסובך ומורכב, בזמן מלחמה, כאשר המדינה בכלל והנגב בפרט נתונים תחת איום טילים ומחסור במקלטים, מהווה מראית עין בלבד למתן זכות שימוע לציבור הבדואי ומנהיגיו. מדובר בניסיון להעביר מתווה פוגעני במחטף ולבסס עובדות בשטח.

התנהלות זו מנוגדת להתחייבות מועצת מקרקעי ישראל בפני בית המשפט העליון, לפיה המתווה ונוסח ההצעה לתיקון יפורסמו לציבור, תוך מתן אפשרות אמיתית להגשת תגובות ולאפשר לעותרים ואחרים להעלות את טענותיהם בפני הוועדה באופן מפורט, וכי החלטת המועצה תתקבל תוך התחשבות בהתייחסויות הציבור (בג"ץ 64840-07-25 **המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים ואח' נ' ועדת השרים לענייני הסדרת התיישבות ופיתוח כלכלי של החברה הבדואית בנגב**) (להלן: **עניין המועצה לכפרים הלא מוכרים**)). נפרט.

1. ביום 25.5.2025 התקבלה החלטת ועדת השרים לענייני הסדרת התיישבות ופיתוח כלכלי של החברה הבדואית בנגב (להלן: **הוועדה לענייני הבדואים**), בדו/9 – "מדיניות להסדרת התיישבות האוכלוסייה הבדואית בנגב בשטחי תביעות הבעלות ביישובי הקבע", אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקיבלה תוקף של החלטת ממשלה מס' 3101 (בדו/9) ביום 5.6.2025, שעניינה הסדרת תביעות בעלות של האוכלוסייה הבדואית בנגב (להלן: **ההחלטה או החלטת ממשלה 3101**)).

2. מדובר בהחלטה מרחיקת לכת, אשר יש לה השלכות כבדות משקל על האוכלוסייה הבדואית בנגב ועל סוגיית הקרקע, שאושרה במחטף וללא כל פרסום מקדים לציבור, למנהיגי החברה וראשי הרשויות הבדואיות או לארגוני החברה האזרחית.

*במקום היא עמותה מקצועית ובלתי תלויה. עיקר מימונה הינו מישויות מדיניות זרות.

3. בסעיף 17 לתגובת המדינה מיום 6.11.2025 לעתירה שעניינה ביטול ההחלטה נטען, כי טרם הונחה הצעה בפני מועצת מקרקעי ישראל בנוגע להחלטת הממשלה ומתווה התמורות, וכי "רק לאחר קביעת מתווה התמורות ניתן להתקדם עם פרסום 'קול קורא' ויתר הפעולות היישומיות". באותו סעיף התחייבה המועצה, כי לפני שהנושא יובא לדיון במועצה, יפורסם סדר היום ונוסח ההצעה, יחד עם התייחסות לתוכנה והערכת היועץ המשפטי לתגובות הציבור. במסגרת הליך זה יוכלו העותרים להציג את טענותיהם בפירוט בפני המועצה, אשר תקבל את החלטתה תוך התחשבות בהתייחסויות הציבור. לאור התחייבות המועצה כאמור ביום 16.12.2025 העתירה נמחקה תוך שמירת מכלול הטענות.
4. ביום ראשון, 22.3.2026, קיבלה הח"מ הודעות מהיועץ המשפטי לחטיבת שמירה על הקרקע ברשות מקרקעי ישראל ומפרקליטות המדינה, לפיה ביום 19.3.2026 פורסמה הצעה לתיקון החלטות המועצה בהתאם להחלטת ממשלה 3101, וכי הדיון נקבע כבר ליום חמישי זה, 26.3.2026.
5. פרסום ההצעה לתיקון, תוך מתן פרק זמן קצר ביותר – בפועל שלושה ימים בלבד – להערות למתווה מורכב הנוגע לסוגיה רגישה ביותר בנגב, הסדרת הקרקע והאוכלוסייה הבדואית, נעשה ללא כל התחשבות בכך שאנו מצויים במצב חירום ובעיצומה של מלחמה המלווה במתקפות טילים בליסטיים. הרשויות הבדואיות עסוקות בטיפול במקרי חירום בתנאי שטח מסוכנים וללא מקלטים, ולא פנויות אפילו לבדיקת סדר היום של המועצה. מקומות עבודה, ובהם אלה של ארגוני החברה האזרחית, אינם יכולים לפעול אם אינם ממוגנים כהלכה. ממילא תלמידים אינם מבקרים במערכת החינוך, והורים אינם יכולים ללכת לעבודה. אף מערכת המשפט פועלת תחת הכרזה על מצב חירום, ומשכך דיונים ומועדי הגשה נדחים. ועוד נזכיר, כי ההצעה לתיקון ומתווה תמורות כה גורלי ומורכב פורסמו ביום האחרון של רמדאן ובתקופת חג אל-פיטר, כאשר אוכלוסיית היעד מצויה בחג.
6. הדברים מעידים מעצמם, כי הפרסום נעשה למראית עין בלבד ולא לשם קבלת הערות מן הציבור ושקילתן בלב פתוח ובנפש חפצה. מטרת הפרסום בדרך זו נועד לסכל את האפשרות להגיש הערות למתווה בצורה רצינית ומעמיקה. בפועל, מדובר בניסיון פסול למנוע דה פקטו את שיתוף הציבור, ועל ידי כך לכפות מתווה תמורות על האוכלוסייה הבדואית ולהפקיע שטחים נרחבים מהאדמות שיש עליהם תביעות בעלות. כל זאת בניגוד לכללי מינהל תקין ושקיפות שלטונית, ותוך פגיעה בזכות הציבור לדעת ולהשפיע על החלטות גורליות הנוגעות לחייו ולקניינו ההיסטורי.
7. כאמור, התנהלות זו מנוגדת להתחייבותה של מועצת מקרקעי ישראל לאפשר לעותרים ולציבור הבדואי לעיין במתווה ולהגיש הערות. מדובר שוב בניסיון פסול להעביר במחטף החלטות גורליות עבור האוכלוסייה הבדואית, תוך מניעת הזדמנות נאותה ואמיתית מראשי הרשויות שהמתווה חל בשטחן, מבעלי זכויות במקרקעין ומארגוני החברה האזרחית להשמיע את קולם ולהעלות את טענותיהם ולמנוע כל דיון אמיתי במתווה.
8. בימי מלחמה, היה ראוי כי רשות מקרקעי ישראל ורשויות המדינה יתמקדו בהגנה על בני האוכלוסייה הבדואית מפני איומים וטילים, ויקדמו הצעות שיש בהן להיטיב עימן, ולא להעביר במחטף החלטות, שכל מטרתן להפעיל עליהם לחץ כדי לוותר על אדמותיהם ההיסטוריות או להפקיען.

9. לאור האמור לעיל, ונוכח המצב והפגיעה הקשה בזכות הטיעון של האוכלוסייה הבדואית, ראשי הרשויות וארגוני החברה האזרחית, אני דורשת לבטל את הדיון הקבוע ליום חמישי 26.3.2026, ולעצור כל דיון הנוגע למתווה המוצע וזאת עד לסיום המלחמה, או לכל הפחות עד שהתנאים יאפשרו לציבור הבדואי ומנהיגיו להיערך כראוי לדיון ולהגיש את עמדתם בצורה מסודרת למתווה המוצע בלוח זמנים סביר.

בכבוד רב,

דבי גילד-חיו, עו"ד

עביר ג'ובראן, עו"ד

העתקים :

השר עמיחי שקלי, שר התפוצות והמאבק באנטישמיות
 עו"ד גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהל)
 מר יובל תורגימן, מנכ"ל הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב
 עו"ד יונתן רלבג, יועץ משפטי לחטיבת שמירה על הקרקע, מועצת מקרקעי ישראל
 עו"ד ערין ספדי-עטילה, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה